

Obecná ochrana přírody

a

krajiny

Základní pojmy

- DŘEVINA ROSTOUCÍ MIMO LES

viz zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů

- ZAPOJENÝ POROST DŘEVIN

- SPOLEČENSKÉ FUNKCE DŘEVIN

- STROMOŘADÍ

- NEDOVOLENÉ ZÁSAHY DO DŘEVIN

- OBDOBÍ VEGETAČNÍHO KLIDU

viz vyhláška č. 189/2013 Sb., o ochraně dřevin a povolování jejich kácení, ve znění pozdějších předpisů

+

SOUVISEJÍCÍ PRÁVNÍ ÚPRAVA upravující vlastnictví (spoluvlastnictví), rozhrady, sousedské vztahy (ořezy), imise, odpovědnost

viz zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

Ochrana dřevin

Dřeviny rostoucí mimo les jsou chráněny před poškozováním a ničením, pokud se na ně nevztahuje ochrana přísnější nebo ochrana podle zvláštních předpisů (§ 7 odst. 1).

Dřevina rostoucí mimo les (§ 3 odst. 1 písm. i) = strom či keř rostoucí jednotlivě i ve skupinách ve volné krajině i v sídelních útvarech na pozemcích mimo lesní půdní fond (tj. pozemky určené k plnění funkcí lesa → lesní zákon).

Nedovolenými zásahy do dřevin se rozumí takové poškozování nebo ničení dřevin, které způsobí podstatné nebo trvalé snížení jejich ekologických nebo společenských funkcí nebo bezprostředně či následně způsobí jejich odumření.

O nedovolený zásah se nejedná, pokud je prováděn za účelem:

- zachování nebo zlepšení některé z funkcí dřeviny,
- v rámci péče o zvláště chráněný druh rostliny nebo živočicha,
- **v rámci péče o ZCHÚ prováděné v souladu s plánem péče nebo zásadami péče,**
- **v rámci péče o evropsky významnou lokalitu nebo ptačí oblast prováděné v souladu se souhrnem doporučených opatření.**

Povolení ke kácení dřevin

- ke kácení dřevin je nezbytné povolení orgánu ochrany přírody, není-li dále stanoveno jinak (§ 8 odst. 1)
- povolení ke kácení dřevin lze vydat:

ze závažných důvodů

po vyhodnocení funkčního a estetického významu dřevin

- postupem upraveným správním řádem → rozhodnutí / závazné stanovisko
- na základě žádosti (pozor na spoluvlastnictví)
- příslušný orgán ochrany přírody
- kácení se zpravidla provádí v období vegetačního klidu (pozn. obdobím vegetačního klidu se rozumí období přirozeného útlumu fyziologických a ekologických funkcí dřeviny)
- Pozn. Povolení ke kácení dřevin na silničních pozemcích může orgán ochrany přírody vydat jen po dohodě se silničním správním úřadem.

NÁLEŽITOSTI ŽÁDOSTI O POVOLENÍ KÁCENÍ DŘEVIN (závazné stanovisko ke kácení dřevin)

- žádost o povolení (vydání závazného stanoviska ke kácení dřevin) musí obsahovat:
  - a) obecné náležitosti podání podle správního řádu,
  - b) označení katastrálního území a parcely, na které se dřeviny nachází, stručný popis umístění dřevin a situační nákres,
  - c) doložení vlastnického práva či nájemního nebo užívatelského vztahu žadatele k příslušným pozemkům, nelze-li je ověřit v katastru nemovitostí, včetně písemného souhlasu vlastníka pozemku s kácením, není-li žadatelem vlastník pozemku, to neplatí pro žádost o povolení kácení dřevin nebo o závazné stanovisko ke kácení dřevin v souvislosti se záměrem, pro který je zvláštním právním předpisem stanoven účel vyvlastnění,
  - d) specifikaci dřevin, které mají být káceny, zejména druhy, popř. rody dřevin, jejich počet a obvod kmene ve výšce 130 cm nad zemí; pro kácení zapojených porostů dřevin lze uvést výměru kácené plochy s uvedením druhového, popř. rodového zastoupení dřevin,
  - e) zdůvodnění žádosti.

viz vyhláška č. 189/2013 Sb., o ochraně dřevin a povolování jejich kácení, ve znění pozdějších předpisů

Kácení dřevin bez povolení

- **povolení se nevyžaduje:**

pro dřeviny o obvodu kmene do 80 cm měřeného ve výšce 130 cm nad zemí,

pro zapojené porosty dřevin, pokud celková plocha kácených zapojených porostů dřevin nepřesahuje 40 m²,

pro porosty energetických dřevin nebo vánočních stromků zpravidla jednoho druhu, pěstovaných pro dosažení rychlé a vysoké produkce stromků nebo dřevní hmoty a s produkčním cyklem mezi sklizněmi do 10 let,

pro ovocné dřeviny (viz následující seznam MŽP) rostoucí na pozemcích v zastavěném území evidovaných v katastru nemovitostí jako druh pozemku zahrada nebo zastavěná plocha a nádvoří.

- **neplatí pro dřeviny, které jsou součástí VKP, náhradní výsadby nebo STROMOŘADÍ!!!** (→ evidence náhradních výsadeb!)

zapojený porost dřevin = porost dřevin, v němž se jejich nadzemní části vzájemně dotýkají, prorůstají nebo překrývají, a obvod kmene jednotlivých dřevin měřený ve výšce 130 cm nad zemí nepřesahuje 80 cm; jestliže některá z dřevin v porostu přesahuje uvedené rozměry, posuzuje se vždy jako jednotlivá dřevina,

stromořadí = souvislá řada nejméně deseti stromů s pravidelnými rozestupy; chybí-li v některém úseku souvislé řady nejméně deseti stromů některý strom, je i tento úsek považován za součást stromořadí; za stromořadí se nepovažují stromy rostoucí v ovocných sadech, školkách a porostech energetických dřevin nebo vánočních stromků,

zastavěné území = území vymezené územním plánem nebo postupem podle stavebního zákona; nemá-li obec takto vymezené zastavěné území, je zastavěným územím zastavěná část obce vymezená k 1. září 1966 a vyznačená v mapách evidence nemovitostí (tzv. "intravilán"),

významný krajinný prvek (VKP) – viz dále.

ovocné dřeviny =

Dřevina	Latinský název
Angrešt, Rybíz	<i>Ribes L.</i>
Broskvoň	<i>Persica vulgaris Mill.</i>
Hrušeň	<i>Pyrus L.</i>
Jabloň	<i>Malus Mill.</i>
Temnoplodec	<i>Aronia melanocarpa (Michx.) Elliot</i>
Jeřáb obecný moravský (sladkoplodý)	<i>Sorbus aucuparia subsp. moravica (Zengerl.) A.Love et D.Love</i>
Kdouloň	<i>Cydonia oblonga Mill.</i>
Líška obecná	<i>Corylus avellana L.</i>
Mandloň obecná	<i>Amygdalus communis L.</i>
Meruňka	<i>Armeniaca vulgaris Lam.</i>
Morušovník	<i>Morus sp.</i>
Ořešák vlašský	<i>Junglans regia L.</i>
Maliník, Ostružiník	<i>Rubus L.</i>
Slivoň	<i>Prunus domestica L.</i>
Třešeň	<i>Cerasus avium (L.) Moench</i>
Višeň	<i>Cerasus vulgaris Mill.</i>

Kácení dřevin na ohlášení PŘED

- **písemné** oznámení nejméně 15 dnů **předem**
- ze stanovených důvodů:

pěstebních, tj.:

- za účelem obnovy porostů nebo
- při provádění výchovné probírky porostů,

zdravotních,

při údržbě břehových porostů prováděné při správě vodních toků (viz vodní zákon; pozor – VKP!),

k odstraňování dřevin v ochranném pásmu zařízení elektrizační a plynárenské soustavy prováděném při provozování těchto soustav,

k odstraňování dřevin v ochranném pásmu zařízení pro rozvod tepelné energie prováděném při provozování těchto zařízení,

k odstraňování dřevin za účelem zajištění provozuschopnosti železniční dráhy nebo zajištění plynulé a bezpečné drážní dopravy na této dráze.

- orgán ochrany přírody „může“ kácení pozastavit, omezit nebo zakázat, pokud odporuje požadavkům na ochranu dřevin,
- ALE v případě odstraňování dřevin za účelem zajištění provozuschopnosti železniční dráhy nebo zajištění plynulé a bezpečné drážní dopravy na této dráze tak může učinit jen na základě závazného stanoviska drážního správního úřadu.

Kácení dřevin na oznámení PO

- ten, **kdo provede kácení**
  - do **15 dnů** od provedení kácení
-
- ze stanovených důvodů, tj.
je-li jejich stavem **zřejmě** a **bezprostředně**
ohrožen život či zdraví nebo
hrozí-li škoda značného rozsahu (její výše?)

NÁLEŽITOSTI OZNÁMENÍ O KÁCENÍ DŘEVIN

- a) obecné náležitosti podání podle správního řádu,
- b) označení katastrálního území a parcely, na které se dřeviny nachází, stručný popis umístění dřevin a situační nákres,
- c) doložení vlastnického práva či nájemního nebo užívatelského vztahu žadatele k příslušným pozemkům, nelze-li je ověřit v katastru nemovitostí, včetně souhlasu vlastníka pozemku s kácením, není-li **oznamovatelem** vlastník pozemku, s výjimkou postupu podle § 8 odst. 4 zákona a s výjimkou kácení dřevin při údržbě břehových porostů prováděné při správě vodních toků, při odstraňování dřevin v ochranném pásmu zařízení elektrizační a plynárenské soustavy prováděné při provozování těchto soustav, **v ochranném pásmu zařízení pro rozvod tepelné energie prováděném při provozování těchto zařízení a při kácení dřevin na stavbě dráhy,**
- d) specifikaci dřevin, které mají být káceny nebo byly pokáceny, zejména druhy, popř. rody dřevin, jejich počet a obvod kmene ve výšce 130 cm nad zemí; pro kácení zapojených porostů dřevin lze uvést výměru kácené plochy s uvedením druhového, popř. rodového zastoupení dřevin zastoupení dřevin,
- e) zdůvodnění oznámení,
- f) v případě kácení dřevin podle § 8 odst. 4 zákona doložení skutečností nasvědčujících tomu, že byly splněny podmínky pro tento postup.

Pozn.: Oznámení o kácení dřevin (§ 8 odst. 4 zákona), které bylo provedeno složkami integrovaného záchranného systému z rozhodnutí velitele zásahu při záchranných nebo likvidačních pracích anebo při ochraně obyvatelstva, obsahuje označení místa, kde se dřeviny nacházely (katastrální území a číslo parcely nebo adresu) a jejich množství a druh, popř. rod.

viz vyhláška č. 189/2013 Sb., o ochraně dřevin a povolování jejich kácení, ve znění pozdějších předpisů

NÁHRADNÍ VÝSADBA

- kompenzace ekologické újmy
- možnost X povinnost (?)
- orgán ochrany přírody
- v rozhodnutí (ZS) o povolení
- přiměřenost náhradní výsadby
- lze uložit i následnou péči o dřeviny po nezbytně nutnou dobu (nejvýše však na dobu pěti let)
- obce vedou přehled pozemků vhodných pro náhradní výsadbu ve svém územním obvodu
- náhradní výsadbu lze uložit na pozemcích, které nejsou ve vlastnictví žadatele o kácení, jen se souhlasem vlastníka

POPLATKY ZA KÁCENÍ

POPLATEK ZA POVOLENÉ KÁCENÍ

- není-li neuloženo provedení náhradní výsadby
- při kácení dřeviny z důvodů výstavby
- odvod do rozpočtu obce (vázanost použití ke zlepšení životního prostředí)

POPLATEK ZA NEPOVOLENÉ KÁCENÍ

- ten, kdo kácel dřeviny protiprávně
- odvod do Státního fondu životního prostředí ČR

TYTO ODVODY NELZE V PRAXI UPLATNIT, protože výši odvodů, podmínky pro jejich ukládání a příp. prominutí má stanovit zvláštní zákon, který dosud nebyl přijat! X připravuje se změna (!?)

Významný krajinný prvek

Významný krajinný prvek (VKP) je ekologicky, geomorfologicky nebo esteticky hodnotná část krajiny, která utváří její typický vzhled nebo přispívá k udržení její stability.

X ekologicky významný prvek

(krajinný prvek)

podle zákona o zemědělství

Rozlišují se:

VKP ze zákona

VKP registrované

(rozhodnutím ve správním řízení
– uveďte se vymezení + poučení
o právních následcích)

- VKP jsou ze zákona lesy, rašeliniště, vodní toky, rybníky, jezera a údolní nivy
- vymezení VKP ze zákona – (ne)definice (X lesní zákon, vodní zákon, zákon o rybníkářství)!!!

- VKP mohou být rovněž i jiné části krajiny, které zaregistruje orgán ochrany přírody jako významný krajinný prvek (např. mokřady, remízy, meze apod.)
- mohou jimi být i cenné plochy porostů sídelních útvarů (např. parky)

LPIS a krajinné prvky

- LPIS = **geografický informační systém (GIS)**, který je tvořen **primárně evidencí využití zemědělské půdy + dále pak evidencí ekologicky významných prvků, evidencí umístění objektů hospodářství a evidencí obnovy travního porostu**. Hlavním účelem registru půdy je ověřování údajů v žádostech o dotace poskytovaných ve vazbě na zemědělskou půdu, a to bez ohledu na to, zda jde o dotace financované ze zdrojů EU nebo o národní dotační programy
- základní jednotkou evidence **ekologicky významných prvků** je prvek, který představuje souvislou plochu i zemědělsky neobhospodařované půdy plnící mimoprodukční funkci zemědělství, popř. jiný útvar, který je součástí zemědělsky obhospodařované půdy nebo k ní bezprostředně přiléhá, a který je druhem ekologicky významných prvků (viz § 3aa odst. 4 zákona o zemědělství) X **významné krajinné prvky** (§ 3 odst. 1 zákona o ochraně přírody)
- druhem ekologicky významného prvku nebo jeho části v evidenci ekologicky významných prvků je:
  - krajínotvorný sad
  - krajinný prvek
  - úhor
  - plocha s rychle rostoucími dřevinami pěstovanými ve výmladkových plantážích
  - zalesněná půda

- **krajinným prvkem je mez, terasa, travnatá údolnice, skupina dřevin, stromořadí, solitérní dřevina, příkop a mokřad**
- blíže viz nařízení vlády č. 307/2014 Sb., o stanovení podrobností evidence využití půdy podle uživatelských vztahů (Pozn. Ve výše uvedeném nařízení jsou rovněž obsaženy i definice všech výše uvedených krajinných prvků.)
- Ministerstvo zemědělství (resp. Agentura pro zemědělství a venkov) může zaevidovat ekologicky významný prvek na základě vlastního podnětu; žádosti jiného orgánu veřejné správy; žádosti uživatele, uvnitř jehož půdního bloku, popř. dílu půdního bloku, se ekologicky významný prvek nachází nebo se kterým nejméně na části hranice sousedí; nebo žádosti vlastníka, na jehož pozemku se ekologicky významný prvek nachází
- ochrana ekologicky významných prvků je primárně provázána s poskytováním hlavních zemědělských dotací prostřednictvím Kontrol podmíněnosti - Cross Compliance, nicméně vlastní evidence ekologicky významných prvků nemá významný vliv na povinnost zemědělců nerušit a nepoškozovat ekologicky významné prvky v souladu s podmínkami Dobrého zemědělského a environmentálního stavu = tzv. DZES (také známé pod zkratkou GAEC, z anglického označení *Good Agricultural and Environmental Conditions*)
- **DZES** jsou řešeny v rámci **sedmi standardů**, které se týkají:
  - ochranných pásů podél vodních toků
  - zavlažovacích soustav
  - ochrany podzemních vod před znečištěním
  - minimálního pokryvu půdy
  - minimální úrovně obhospodařování půdy k omezení eroze
  - zachování úrovně organických složek půdy, včetně zákazu vypalování strnišť
  - zachování krajinných prvků a opatření proti invazním druhům rostlin

Obecná ochrana rostlin a živočichů

X

Všechny druhy rostlin a živočichů jsou chráněny před zničením, poškozováním, sběrem či odchytem, který vede nebo by mohl vést k ohrožení těchto druhů na bytí nebo k jejich degeneraci, k narušení rozmnožovacích schopností druhů, zániku **populace** druhů nebo zničení ekosystému, jehož jsou součástí.

- při porušení těchto podmínek je orgán ochrany přírody oprávněn rušivou činností omezit stanovením závazných podmínek
- NE – zvláštní ochrana + zásahy při hubení rostlin a živočichů
- fyzické a právnické osoby jsou povinny při:
  - provádění zemědělských, lesnických a stavebních prací,
  - vodohospodářských úpravách,
  - a v dopravě a energetice,

postupovat tak, aby nedocházelo k nadměrnému úhynu rostlin a zraňování nebo úhynu živočichů nebo ničení jejich biotopů, kterému lze zabránit technicky i ekonomicky dostupnými prostředky

- PŘÍKLADY

Rozšiřování geograficky nepůvodních druhů a kříženců

- **povolení** orgánu ochrany přírody je nezbytné k záměrnému:
  - rozšíření geograficky nepůvodního druhu rostliny či živočicha do krajiny
  - rozšiřování křížence druhů rostlin či živočichů do krajiny
- **NE** pro nepůvodní druhy rostlin, pokud se hospodaří podle schváleného LHP nebo vlastníkem lesa převzaté LHO
- orgán ochrany přírody může rozhodnout v souladu se zvláštními právními předpisy o odlovu geograficky nepůvodních živočichů, včetně stanovení podmínek
- Pozn. Geograficky nepůvodní druh rostliny nebo živočicha je druh, který není součástí přirozených společenstev určitého regionu.
- nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1143/2014 o prevenci a regulaci zavlékání či vysazování a šíření invazních nepůvodních druhů ⇒ **NOVELA**

Zranění živočichové a záchranné stanice

- **POVINNOST** každého, kdo se ujal živočicha neschopného v důsledku zranění, nemoci nebo jiných okolností dočasně nebo trvale přežít ve volné přírodě:
  - zajistit jeho nezbytné ošetření, nebo
  - předat ho za tímto účelem provozovateli **záchranné stanice**
(u chráněných živočichů předá **VŽDY!**)
- osoba, která se ujala živočicha **dočasně** neschopného přežít ve volné přírodě, má **POVINNOST** přijmout opatření k zamezení takových tělesných změn nebo změn chování, které by následně znemožnily jeho návrat do přírody a jeho zapojení do volně žijící populace
- záchranná stanice – povolení (stanovisko dotčených orgánů) + označování!
- přehled záchranných stanic – **http://www.mzp.cz/cz/zachranne_stanice**
- bližší podmínky pro držení živočichů v záchranných stanicích – viz vyhláška č. 316/2009 Sb., o handicapovaných živočiších.

Ochrana ptáků

V zájmu ochrany druhů ptáků je zakázáno:

- ▶ jejich úmyslné usmrcování a odchyt,
- ▶ úmyslné poškozování nebo ničení jejich hnízd a vajec,
- ▶ sběr jejich vajec v přírodě a jejich držení (včetně prázdných)
- ▶ úmyslné vyrušování, zejména během rozmnožování a odchovu mlád'at,
- ▶ držení druhů ptáků, jejichž lov a odchyt jsou zakázány,
- ▶ prodej, přeprava za účelem prodeje, držení a chov za účelem prodeje a nabízení za účelem prodeje živých nebo mrtvých ptáků a jakýchkoliv snadno rozpoznatelných částí ptáků nebo výrobků z ptáků.

Pozn.: Jsou stanoveny výjimky – myslivosti (někteří ptáci = zvěř).

Prevence - kdo buduje nebo rekonstruuje nadzemní vedení vysokého napětí, je povinen opatřit je ochrannými prostředky, které účinně zabrání usmrcování ptáků elektrickým proudem.

Odchylný postup při ochraně ptáků

Orgán ochrany přírody může (neexistuje-li jiné uspokojivé řešení) rozhodnutím stanovit odchylný postup, je-li to potřebné v zájmu:

- ▶ veřejného zdraví
- ▶ veřejné bezpečnosti
- ▶ v zájmu bezpečnosti leteckého provozu
- ▶ při prevenci závažných škod na úrodě, domácích zvířatech, lesích, rybářství a vodním hospodářství
- ▶ za účelem ochrany volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin
- ▶ pro účely výzkumu a výuky, opětovného osídlení určitého území
- ▶ opětovného vysazení druhu v jeho původní oblasti rozšíření
- ▶ pro chov v lidské péči pro tyto účely

Rozhodnutí o odchylném postupu musí obsahovat:

- ▶ označení druhů a množství ptáků, na které se má odchylný postup vztahovat,
- ▶ prostředky, způsob nebo metody povolené pro odchyt nebo zabíjení,
- ▶ důvod pro odchylný postup, podmínky a časové a místní okolnosti, za nichž lze takto postupovat,
- ▶ způsob kontrol, které bude orgán ochrany přírody stanovující odchylný postup provádět.

V případě, že se bude odchylný postup týkat blíže neurčeného okruhu osob, stanoví jej MŽP opatřením obecné povahy.

V současnosti (resp. minulosti):

- ▶ Vyhláška č. 152/2006 Sb., o odchylném postupu při ochraně ptáků a výjimce ze základních ochranných podmínek zvláště chráněných druhů ptáků pro jejich značení
- ▶ Vyhláška č. 294/2006 Sb., o odchylném postupu pro usmrcování špačka obecného

Ochrana a využití jeskyní

Jeskyně jsou podzemní prostory vzniklé působením přírodních sil, včetně jejich výplní a přírodních jevů v nich.

- **ZÁKAZ** ničit, poškozovat nebo upravovat jeskyně nebo jinak měnit jejich dochovaný stav
- **VÝJIMKA** pouze ve stanovených případech
- **POVOLENÍ** pro průzkum nebo výzkum jeskyně (NE osoby pověřené + uvedené v zákoně)
- problémy
  - stejné ochrany jako jeskyně používají i přírodní jevy na povrchu (např. krasové závrtky, škrapy, ponory a vývěry krasových vod), které s jeskyněmi souvisejí
  - ochrana při dobývací činnosti

Paleontologický nález

Paleontologický nález je věc, která je významným dokladem nebo pozůstatkem života v geologické minulosti a jeho vývoje do současnosti.

- **POVINNOST** zajistit ochranu pal. nálezu (který nálezce rozpozná) před zničením, poškozením nebo odcizením
  - + opatřit jej údaji o nálezových okolnostech
- **POVINNOST** sdělit údaje o učiněném nálezu (na písemné vyzvání orgánu ochrany přírody)
  - + umožnit přístup a dokumentaci tohoto nálezu pověřeným osobám
  - + provedení záchranného paleontologického průzkumu
- stavební zákon stanoví **POVINNOST** ohlásit nález učiněný v souvislosti se stavební činností!
- souhlas k vývozu paleontologických nálezů

Krajinný ráz

Krajinný ráz je zejména přírodní, kulturní a historická charakteristika určitého místa či oblasti.

- krajinný ráz je chráněn před činností snižující jeho estetickou a přírodní hodnotu
- zásahy do krajinného rázu, zejména umístování a povolování staveb, mohou být prováděny pouze s ohledem na zachování VKP, ZCHÚ, kulturních dominant krajiny, harmonické měřítko a vztahy v krajině
- SOUHLAS k umístování a povolování staveb, jakož i jiných činnostem, které by mohly snížit nebo změnit krajinný ráz

Krajinný ráz se neposuzuje:

- v zastavěném území

- v zastavitelných plochách,

pro které je územním plánem nebo regulačním plánem stanoveno plošné a prostorové uspořádání a podmínky ochrany krajinného rázu dohodnuté s orgánem ochrany přírody.

- zmocnění MŽP nevyužito
- subjektivní hodnocení
- problémy v praxi
- soudní spory
- příklady negativních činností

Přírodní park

Přírodní park může orgán ochrany přírody zřídit k ochraně krajinného rázu s významnými soustředěnými estetickými a přírodními hodnotami.

NAŘÍZENÍM KRAJE

- orgán ochrany přírody může současně stanovit omezení využití jeho území, které by znamenalo zničení, poškození nebo rušení stavu tohoto území
- FORMA omezení
- zřizovatel X orgán ochrany přírody zajišťující ochranu
- označování
- PŘÍKLADY problémů

Přechodně chráněná plocha

Přechodně chráněná plocha je území, které z důvodu dočasného nebo nepředvídatelného výskytu významných rostlinných nebo živočišných druhů, nerostů nebo paleontologických nálezů (příp. jiných vážných důvodů), vyhlásil rozhodnutím za přechodně chráněnou plochu orgán ochrany přírody.

- přechodně chráněná plocha se vyhlašuje na:
  - ▶ předem stanovenou dobu
  - ▶ na opakované období
(např. dobu hnízdění)
- správním rozhodnutím
(X závaznost! – viz dále)

V rozhodnutí o jejím vyhlášení se omezí takové využití území, které by znamenalo:

- ▶ zničení
- ▶ poškození
- ▶ rušení

vývoje předmětu ochrany.

- omezení ve využití pozemku - pouze pro vlastníky (uživatele)!!!
- LIMITY - NE třetí osoby + NE stanovení aktivních povinností (konat)
- FINANČNÍ NÁHRADA - vznikne-li vlastníku (uživateli) pozemku v důsledku ochranných podmínek přechodně chráněné plochy újma nikoliv nepatrná (na žádost - nutno podložit doklady)

Územní systém ekologické stability

Územní systém ekologické stability (ÚSES) je vzájemně propojený soubor přirozených i pozměněných, avšak přírodě blízkých ekosystémů, které udržují přírodní rovnováhu.

- základní skladební prvky ÚSES:

Biocentra - biotopy nebo soubory biotopů v krajině, umožňující trvalou existenci přirozeného či pozměněného, avšak přírodě blízkého ekosystému.

Biokoridory - území neumožňující rozhodující části organismů trvalou dlouhodobou existenci, avšak umožňující jejich migraci mezi biocentry.

Interakční prvky – zprostředkovávají příznivé působení biocenter a biokoridorů na okolní, ekologicky méně stabilní krajinu.

- rozlišuje se systém ekologické stability: - místní (lokální)
  - regionální
  - nadregionální

- ÚSES zajišťuje uchování a reprodukci přírodního bohatství, příznivé působení na okolní méně stabilní části krajiny a vytvoření základů pro mnohostranné využívání krajiny.
- ÚSES vymezují a jeho hodnocení provádějí orgány územního plánování a ochrany přírody ve spolupráci s orgány vodohospodářskými, ochrany zemědělského půdního fondu a státní správy lesního hospodářství.
- ochrana ÚSES je povinností všech vlastníků a uživatelů pozemků tvořících jeho základ
- vytváření ÚSES je veřejným zájmem, na kterém se podílejí vlastníci pozemků, obce i stát
- vymezení místního, regionálního i nadregionálního ÚSES stanoví orgány ochrany přírody v plánu systému ekologické stability
- Plán systému ekologické stability obsahuje:
  - a) mapový zákres existujících a navržených biocenter a biokoridorů s vyznačením zvláště chráněných částí přírody, a to v měřítku 1:50 000 a větším pro nadregionální a regionální ÚSES a v měřítku 1:10 000 a větším pro místní ÚSES,
  - b) tabulkovou a popisnou část charakterizující funkční a prostorové ukazatele, zejména rozmanitost ekosystémů, charakteristiky zvláště chráněných částí přírody, prostorové vazby, nezbytné prostorové údaje (minimální plochy biocenter, maximální délky biokoridorů a jejich minimální nutné šířky) a jejich současný stav,
  - c) bližší odůvodnění včetně návrhů rámcových opatření k jeho zachování a zlepšení.

- plán systému ekologické stability je podkladem pro projekty systému ekologické stability, provádění pozemkových úprav, pro zpracování územně plánovací dokumentace, pro lesní hospodářské plány a pro vodohospodářské a jiné dokumenty ochrany a obnovy krajiny
- zpracování plánu systému ekologické stability provádějí odborně způsobilé osoby
- plán systému ekologické stability a projekt systému ekologické stability schvalují příslušné orgány územního plánování v územně plánovací dokumentaci nebo v územním rozhodnutí.
- před schválením předkládá příslušný orgán ochrany přírody návrh plánu ÚSES nebo zpracovaný projekt ÚSES k posouzení a projednání dotčeným orgánům státní správy a účastníkům řízení
- největší (a mnohdy i jedinou) příležitostí pro realizaci ÚSES jsou komplexní pozemkové úpravy!
- Portál ÚSES = informační a komunikační báze – viz: <http://www.uses.cz/>
- **EECONET** (European Ecological Network) = evropská ekologická síť
  - územně propojená síť, zabezpečující ochranu, obnovu a nerušený vývoj ekosystémů a krajín nesporného evropského významu, integrovanou s ostatními způsoby využití (viz www.eeconet.org)

Děkuji vám za pozornost

a

přeji ☺ den.